

KRAJSKÝ ÚŘAD
MORAVSKOSLEZSKÝ KRAJ
Odbor kultury a památkové péče
28. října 117, 702 18 Ostrava

Toto rozhodnutí nabylo právní moci
dne: a stalo se
vykonatelným dne:
Krajský úřad Moravskosleszského kraje
dne: podpis:

Č.: MSK 128284/2021
Sp. zn.: KPP/4853/2021/Hel
411.12 S5 N
Vyřizuje: Mgr. et Mgr. Hana Krátká
Telefon: 595 622 511
Fax: 595 622 126
E-mail: posta@msk.cz
Datum: 2021-11-08

Vypraveno dne:

10.11.2021

Rozhodnutí

Krajský úřad Moravskosleszského kraje, odbor kultury a památkové péče (dále jen „správní orgán“), jako věcně a místně příslušný orgán státní památkové péče ve smyslu stanovení § 28 odst. 2 a § 40 odst. 1 písm. b) zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „památkový zákon“) a dále podle ust. § 62 odst. 1 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „přestupkový zákon“), rozhodl v řízení o přestupku zahájeném z moci úřední dne 16. 3. 2021 podle § 78 přestupkového zákona a § 46 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), ve věci přestupku dle § 39 odst. 2 písm. g) zákona č. 20/1987 Sb., památkového zákona, takto:

obviněný z přestupku, pan

se uznává vinným

z úmyslného spáchání přestupku dle ust. § 39 odst. 2 písm. g) památkového zákona, kterého se dopustil tím, že prováděl dne 20. 10. 2020 průzkum detektorem kovů a při signálu detektoru dotčený prostor na významné archeologické lokalitě Stříbrné jezero v Opavě, k. ú. Kateřinky u Opavy přerýval, přičemž současně není ani osobou oprávněnou k výzkumům podle § 21 odst. 2 památkového zákona, tzn., že prováděl archeologický výzkum v rozporu s ust. § 21 odst. 2 památkového zákona a

tímto spáchal

přestupek podle ust. § 39 odst. 2 písm. g) památkového zákona za což se mu ukládá:

- I. podle § 39 odst. 5 písm. b) památkového zákona **pokuta ve výši 25 000 Kč, slovy =dvacet pět tisíc korun českých=**
- II. podle § 95 odst. 1 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich (dále jen „přestupkový zákon“) a ve spojení s § 79 odst. 5 správního řádu a ust. § 6 odst. 1 vyhlášky č. 520/2005 Sb., o rozsahu hotových výdajů a ušlého výdělku, které správní orgán hradí jiným osobám, a o výši paušální částky nákladů řízení, ve znění pozdějších předpisů, **povinnost uhradit náklady řízení**

Tel.: 595 622 222 IČ: 70890692
Fax: 595 622 126 DIČ: CZ70890692
ID DS: 8x6bxs0 Č. účtu: 1650676349/0800

Zavedli jsme systémy řízení
kvality, environmentu
a bezpečnosti informací

www.msk.cz

o přestupku dle § 39 odst. 2 písm. g) památkového zákona, ve výši 1 000 Kč, slovy =jeden tisíc korun českých=.

Pokuta a náklady řízení jsou splatné do třiceti dnů ode dne, kdy toto rozhodnutí nabylo právní moci, na účet Moravskoslezského kraje č. 70017-1650676349/0800, variabilní symbol 1100000020.

Označení účastníků řízení podle § 27 odst. 1 správního řádu:

[REDACTED]

Odůvodnění

I.

Správní orgán dne 12. 2. 2021 obdržel od Magistrátu města Opavy „Předání spisové dokumentace – oznámení přestupku“, jehož součástí byla písemnost označená jako úřední záznam od Policie České republiky, krajského ředitelství Moravskoslezského kraje, územního odboru Opava, obvodní oddělení Opava s přílohou 4 fotografií (dále jen „policejní úřední záznam“). Přestupku se [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] bytem [REDACTED] [REDACTED] (dále jen „obviněný“) měl dopustit tím, že „dne 20. 10. 2020 na území s archeologickými nálezy prováděl bez povolení terénní průzkum s detektorem kovu a následné výkopy na louce v okolí Stříbrného jezera v Opavě, kde se takové chráněné území s archeologickými nálezy nachází“, ačkoliv není k tomu oprávněn ani není členem organizace k tomu oprávněné. V úředním záznamu je uvedena i identifikace oznamovatelky, [REDACTED] která v dané záležitosti vystupuje jako pracovnice Slezského zemského muzea (dále jen „oznamovatelka“), které je pověřeno prováděním archeologického průzkumu při realizaci prací k revitalizaci okolí jezera. Výjezdní hlídka Policie ČR přímo na místě se zkontaktovala s oznamovatelkou, kterou požádala o vysvětlení. Oznamovatelka uvedla, že si povšimla muže s chlapcem, který chodil po louce s detektorem kovů a prováděl i výkopy pomocí malého rýče. Když byl muž archeology upozorněn na nelegální činnost, měl odpovědět, že tato činnost není nikde zakázaná, dělá jen malé výkopy a v činnosti nadále pokračoval. Proto oznamovatelka přivolala Policii ČR. Po obdržení výpovědi oznamovatelky hlídka přistoupila k obviněnému, kterého vyzvala k podání vysvětlení v dané věci. Policii ČR obviněný uvedl, že je zde se svým synem a pro zábavu zde chodí s detektorem kovů a zkouší, co zde naleznou. Dále měl obviněný uvést, že nechápe, proč by to mělo být zakázané a když by našel něco cenného, tak by to odevzdal. Dále obviněný uvedl, že dělají jen malé výkopy, hluboké max. 10 cm, kdy tím nemůže nic poškodit a že zatím našli jen pár vršků. Obviněný zde uvedl, že nevěděl, že potřebuje nějaké povolení. Obviněný byl následně Policií ČR poučen o přestupkovém jednání a z místa odešel. Přílohou úředního záznamu jsou 4 fotografie, které hlídka pořídila přímo na místě. Fotografie zachycují část lidské postavy, jak drží detektor, detail detektoru s obrazovkou, dítě s rýčem, a muže, jak v levé ruce drží detektor kovů. Policie nezabavila předměty, kterými byla prospekce terénu prováděna, tj. detektor kovů a rýč. Oba předměty jsou zachyceny na fotografiích pořízených Policií ČR. Policie ČR předměty, kterými obviněný prováděl prospekci terénu nezabavila.

Dne 16. 3. 2021 správní orgán zahájil s obviněným správní řízení o přestupku dle ust. § 39 odst. 2 písm. g) památkového zákona, pod sp. zn. KPP/4853/2021/Hel, kterého se měl dopustit tím, že prováděl dne 20. 10. 2020 v rozporu s ust. § 21 odst. 2 památkového zákona archeologický výzkum na území s archeologickými nálezy v okolí Stříbrného jezera v Opavě, a na 7. 6. 2021 nařídil ústní jednání s výslechem svědka a obviněného.

Dne 18. 3. 2021 správní orgán obdržel od obviněného písemnost nadepsanou jako „Vyjádření mého stanoviska k Oznámení o zahájení přestupkového řízení“, č. j. MSK 27753/2021.

Obviněný zde uvádí, že dne 20. 10. 2020 v okolí Stříbrného jezera hledal vypůjčeným detektorem kovů své vlastní klíče. Detektor kovů měl být nastaven pouze na hledání železných předmětů do hloubky 5 cm. Po upozornění na možnou nelegální činnost archeology Slezského zemského muzea a následně i policejní hlídkou svou činnost obviněný ukončil.

Obviněný byl dopisem č. j. MSK 58145/2021 ze dne 26. 5. 2021 (osobní převzetí dne 27. 5. 2021) vyzván k dostavení se dne 7. 6. 2021 na ústní jednání v budově krajského úřadu, na kterém měl být proveden výslech svědka a provedení listinných důkazů. Na jednání se obviněný dne 7. 6. 2021 dostavil a do protokolu z ústního jednání uvedl následující: „V první řadě, detektor kovu jsem nikdy nevlastnil, nemám ho, ani o tom neuvažuji. Nikdy jsem nebyl hledač pokladů, nikdy jsem se tím nezabýval. Toto byla pouze jednorázová akce, kdy jsem tento čínský detektor použil pro vyhledání ztraceného předmětu. Na Stříbrné jezero si chodím akorát zaběhat, a den před inkriminovaným dnem jsem tam byl taky běhat. Naneštěstí se mi v oblasti Stříbrného jezera podařilo ztratit klíče. Na klíčích byl přívěšek s mým monogramem a přívěšek s fotografií mojí rodiny. Byly tam klíče od bytu, domu a pracoviště. Zjistil jsem to hned, jak jsem přeběhl louku. Snažil jsem se vrátit a pouhým pohledem najít klíče, ale již byla tma. Na druhý den mi jeden můj známý doporučil, že mi půjčí detektor kovu a že to mám zkusit s tím. Byl to obyčejný přístroj čínské výroby zakoupený snad na aliexpresu asi za 1500 Kč pouze na povrchové hledání. Poučil mě, že to není dovolené, ale že za tohle (hledání ztracené věci) by mě neměl nikdo stíhat. Vzal jsem si tedy ten detektor, nezletilého kluka, který řekl, že mi pomůže a malý rýček, který používáme doma na květiny. Pro případ, že by klíče byly zašlapané nebo uježděné. V žádném případě jsem nechtěl používat rýč na archeologické vykopávky. Po příjezdu na Stříbrné jezero jsem se vydal na tu louku a přiběhla ke mně paní, že je archeoložka a že to nesmím dělat. Já jsem ji upozornil, že žádný hledač pokladů nejsem, ale že potřebuju tu louku projít. Že žádného přestupkového jednání se nedopouštím. Po louce jsem chodil přibližně 10 – 15 minut, detektor nezapípnul ani jednou, pouze na jednom místě jsem viděl se něco lesknout. Já jsem to prověřil, jestli to nejsou moje klíče. Použil jsem rýček a trochu jsem to vydloubnul, ale byl to jen alabal. Hlínu jsem vrátil zpátky, aby po mě nezůstala žádná škoda. Přístroj (detektor) byl nastavený pouze na vyhledávání železa, protože kroužky na klíčích jsou ze železa. U tohoto přístroje to šlo nastavit. Po příjezdu policie přijel 1 policista. Přístroj jsem následně vypnul, neutíkal jsem a neskrýval se, ale šel jsem přímo k němu. O tom, že hledám klíče jsem neřekl, protože jsem to nechtěl říkat před cizími osobami. Doufal jsem, že je najdu, aniž by to někdo viděl. Policista mi řekl, že se dopouštím přestupku. Já jsem po něm chtěl, aby mi řekl, jakého přestupku jsem se dopustil, že jen chodím po louce s dítětem. Na to mi policista neodpověděl. Dál jsem se ho ptal, co bude dál a on řekl, že nic. Že to řeší napomenutím. Chtěl vědět jméno, příjmení a telefon. Občanku jsem u sebe neměl. Dále řekl, že si vyfotí ten detektor. Řekl, že mám této činnosti zanechat a máme jít pryč. Což jsem učinil. Odebral jsem se domů, detektor jsem vrátil majiteli. Ten ho už údajně stejně nemá, že prý přestal fungovat. Ale já osobně si myslím, že on už nefungoval na té louce, protože ani jednou nezapísnal. Druhý den jsem se zde vrátil i s manželkou, bez detektoru. Snažili jsme se najít klíče, prošli jsme louku a syn je našel. Klíče jsem předložil během protokolace, je to jediný důkaz, který mám.“

Následně správní orgán položil obviněnému tyto otázky:

Co Vás vedlo k pohybu s detektorem kovů a rýčem po louce při Stříbrném jezeře?

Krajní nouze a nutná obrana majetku, protože jsem hledal klíče. Báť jsem se, že je tam někdo najde. Je na nich fotografie.

Při pohybu s detektorem kovů a rýčem jste si uvědomoval, že se dopouštíte nelegální činnosti spočívající v archeologickém výzkumu bez příslušného povolení?

Ano, to jsem věděl. Ale co jiného mi zbývalo. Povolení na hledání klíčů by mi stejně nikdo nedal. Potřeboval jsem hledat hned. Věděl jsem to, protože mě na to upozornil ten, kdo mi půjčil detektor a na místě archeoložka.

Vybavujete si, zda Vás na místě před přivoláním policejní hlídky poučili archeologové? O čem?

Ano, jak je uvedeno ve výsledku svědkyně. Potřeboval jsem být na té louce, jinak bych šel jinam, kdybych byl detektorista.

Proč jste i nadále do příjezdu policejní hlídky pokračoval v činnosti?

Není to pravda. Po příjezdu hlídky, jsem šel za ní.

Proč jste při konfrontaci s Policií ČR na místě samém dne 20. 10. 2020 uvedl, že zde s detektorem chodíte pro zábavu a zkoušíte co naleznete a toto své tvrzení jste popřel ve vyjádření adresovaném krajskému úřadu, kdy jste uvedl, že jste hledal své klíče?

Není pravda, že jsem Policii ČR uvedl, že zde chodím pro zábavu. Já jsem uvedl, že lidé, kteří to dělají za tímto účelem, chodí pro zábavu. Asi to policista špatně pochopil. Já jsem tvrdil, že tam možná tak jen najdu vršky a jehly. Před dítětem určitě nebudu sbírat jehly.

Proč jste vyčkával několik dní, než jste se vydal hledat své klíče?

Pouze jeden den.

Proč jste k hledání nedávno ztracených klíčům potreboval i rýč?

Jak jsem již uvedl. Pro případ, že by klíče byly uježděné, nebo zašlápnuté. Také jsem věděl, že zde mají přijet nějaké buldozery a bagry, tak jsem si ho pro jistotu vzal.

Kdy a kde jste si pořídil detektor kovů a rýč?

Rýč mám ze své zahrádky. Detektor kovů nebyl můj. Byl půjčený na jeden den.

Od koho jste si zapůjčil detektor kovů?

On s tím nechce mít nic společného. Byl to můj známý. Jeho bych do toho netahal. On už ho stejně nemá.

Krajský úřad posoudil jednotlivé odpovědi obviněného jednotlivě a pak ve vzájemných souvislostech a došel k následnému názoru: Výše uvedená tvrzení obviněného jsou diametrálně rozporuplná. Při přímé, neočekávané konfrontaci s policejní hlídkou na místě samém obviněný tvrdil, že chodí s detektorem pro zábavu a zkouší co naleznou. Rovněž na místě uvedl, že mu není jasné, proč by tato činnost měla být zakázána, když provádí pouze malé výkopy. Až po zahájení přestupkového řízení a v samotné výpovědi před oprávněnou úřední

osobou, je sdělení podrobnější a s příběhem. Obsahuje výklad opírající se o ztracené klíče obsahující osobní údaje obviněného. Rovněž obviněný uvedl, že detektor měl vypůjčený od známého, který ho, ale poučil, že se jedná o neoprávněnou činnost. Krajský úřad si z těchto dvou odlišných výpovědí, které od sebe dělí značný časový rozdíl vyvodil, že výpověď učiněnou před správním orgánem nelze považovat za průkaznou. Tvzení o hledání údajně ztracených klíčů obviněný neuvedl ani svědkyni ani přivolané hlídce Policie ČR. Toto konstatování lze považovat za obecnou obhajobu používanou při nakládání s detektory kovů při pátrání po kovových archeologických nálezech. S tímto tvzením obviněný vystoupil, až v době, kdy se prokázalo, že prvotní výpověď by nebyla ze strany Policie ČR a ani správního orgánu za doklad beztrestnosti obviněného akceptována. Rovněž je překvapující, že obviněný na místě Policii ČR neohlásil ztracené klíče, které měly obsahovat osobní údaje. Ve výpovědi před správním orgánem obviněný uvedl, že mu bylo jasné, že páchá nelegální činnost, ale že se z jeho pohledu jedná o nutnou obranu (ztracené klíče s osobními údaji). Krajský úřad výpověď obviněného v rámci policejního záznamu bere jako bezprostřední reakci, na neočekávaný průběh situace, a tudíž věrohodnou, kdy obviněný neměl prostor si předem vymyslet příběh.

Oznamovatelka se v dané lokalitě a v daném místě pohybovala jako zaměstnanec Slezského zemského muzea v Opavě, která byla pověřena k provádění archeologického výzkumu formou dozoru. K výpovědi oznamovatelky před správním orgánem obviněný nic nenamítá, ani výpověď nerozporuje. Správní orgán považuje za podstatné, že svědkyně není k obviněnému v žádném osobním vztahu. Obviněného nejprve osobně poučila, svůj postup (zavolání Policie ČR) konzultovala se svým nadřízeným a také si ověřila, zda obviněný není součástí společnosti, která provádí stavební práce v dané lokalitě.

S ohledem na výše uvedené skutečnosti nemůže správní orgán považovat tvzení obviněného, že neprováděl archeologický výzkum, ale pouze hledal ztracené klíče s osobními údaji za průkazné. Naopak obviněný nepopírá, že by mu byla zcela cizí skutečnost, že prospekce s detektorem je nelegální činnost a že zeminu nepřerýval rýčem nepopírá ani nevyvrací.

Správní orgán posuzoval jednání obviněného v souvislosti s těmito ustanoveními zákonů:

Dle ustanovení § 21 památkového zákona je oprávněn provádět archeologické výzkumy pouze Archeologický ústav Akademie věd České republiky. Ministerstvo kultury pak může na žádost a v odůvodněných případech po dohodě s Akademií povolit provádění archeologických výzkumů vysokým školám, pokud je provádějí při plnění svých vědeckých nebo pedagogických úkolů, muzeím nebo jiným organizacím, popřípadě fyzické osobě, které mají pro odborné provádění archeologických výzkumů potřebné předpoklady (dále jen „oprávněná organizace“). Oprávněná organizace uzavírá s Akademií věd České republiky dohodu o rozsahu a podmínkách provádění archeologických výzkumů.

Dle § 39 odst. 2 písm. g) památkového zákona se fyzická osoba dopustí přestupku tím, že provádí v rozporu s § 21 odst. 2 archeologický výzkum, nebo provádí archeologický výzkum, přestože není osobou oprávněnou k výzkumům podle § 21a odst. 2, nebo postupuje v rozporu se zákazem podle § 35 odst. 4 nebo § 39 odst. 4. Správní orgán v tomto případě může uložit pokutu až do výše 4 000 000 Kč.

Dle § 23a odst. 1 památkového zákona movité archeologické nálezy jsou vlastnictvím kraje, nejsou-li vlastnictvím státu nebo obce podle odst. 2 památkového zákona.

Dle § 13 přestupkového zákona je fyzická osoba pachatelem, jestliže svým zaviněným jednáním naplnila znaky přestupku nebo jeho pokusu, je-li trestný. Podle § 15 přestupkového zákona nestanoví-li zákon výslovně, že je třeba úmyslného zavinění, postačí zavinění z nedbalosti.

Ve svém posouzení závažnosti skutku obviněného správní orgán vycházel z těchto podkladů:

- policejní úřední záznam se 4 fotografiemi
- vyjádření stanoviska k Oznámení o zahájení přestupkového řízení
- část stavebního deníku a oznámení o zahájení stavební činnosti na území s archeologickými nálezy ze Slezského zemského muzea a soubor 10 fotografií dokumentujících zahájení stavebních prací v dané lokalitě
- výslech svědka – archeoložky [redacted]
- výslech obviněného – [redacted]
- vyjádření k archeologické lokalitě Slezským zemským muzeem

II.

Po provedení dokazování správní orgán zhodnotil v souladu s ust. § 50 odst. 4 správního řádu veškeré podklady jednotlivě a zároveň ve vzájemných souvislostech, přičemž dospěl k následujícím závěrům:

Po právní stránce jednání obviněného naplňuje znaky skutkové podstaty přestupku podle ustanovení § 39 odst. 2 písm. g) památkového zákona, tedy provádění archeologického výzkumu v rozporu s ustanovením § 21 odst. 2 památkového zákona, přičemž současně obviněný nespĺňuje ani požadavky podle § 21a odst. 2 památkového zákona. Za provádění archeologických výzkumů v rozporu s výše citovanými ustanoveními zákona o státní památkové péči může krajský úřad uložit podle ustanovení § 39 odst. 5 písm. b) památkového zákona pokutu až do výše 4.000.000,- Kč.

Poloha Stříbrné jezero je jednou z nejvýznamnějších archeologických lokalit v České republice. V zatopeném sádrovcovém dole (dnes zvaném „Stříbrné jezero“) a jeho bezprostředním okolí bylo objeveno pohřebiště, pravěké sídliště s osídlením od neolitu po dobu laténskou a bronzový depot. Výjimkou nejsou ani ojedinělé nálezy ze středověku. Nelze pominout taktéž pás linie pohraničního opevnění z doby po r. 1938, který již také prošel obdobím archeologizace, a je nutno jej v co největší míře zachovat. Jedná se jednoznačně o území s archeologickými nálezy, lokalita je vytěžena pouze z malé části. Dle vyjádření Slezského zemského muzea se jedná o archeologickou lokalitu prvního řádu, u které ochrana doposud na území přítomných archeologických situací a nálezů, vyžaduje zvýšenou ochranu a péči. V současné době zde probíhají stavební práce související s objektem „Vybudování rekreační oblasti Stříbrné jezero – I. etapa“, což dokládají jak stavební deník, tak fotografie zaslané Slezským zemským muzeem, a to také vysvětluje přítomnost archeoložky na této lokalitě.

Lokalita Stříbrného jezera je pro oblast města Opavy veřejně známou volnočasovou lokalitou v jejíž blízkosti má obviněný trvalé bydliště. Z tohoto důvodu nelze předpokládat, že by mu místní situace alespoň v obecné rovině nebyla známa. Rovněž je i obecně známou skutečností, že blízké okolí této lokality je bohaté na archeologické nálezy, které byli učiněny např. při výstavbě severního obchvatu města Opavy, které byly popsány ve veřejně přístupném článku na internetu: https://opavsky.denik.cz/zpravy_region/nalez-sidlistni-jamy28082014.html.

Dle ustanovení čl. 10 ústavního zákona č. 1/1993 Sb., Ústavy České republiky, v platném znění, je součástí právního řádu České republiky na úseku ochrany archeologického dědictví také Úmluva o ochraně archeologického dědictví Evropy (revidovaná), a v souladu s touto jsou příslušné správní orgány povinny dle § 2 odst. 1 správního řádu postupovat. Cílem této Úmluvy je podle jejího čl. 1 odst. 1 ochraňovat archeologické dědictví jako zdroj evropské kolektivní paměti a jako nástroj historického a vědeckého studia. Za tímto účelem se podle odstavce 2 téhož článku za součásti archeologického dědictví považují veškeré pozůstatky a objekty a jakékoli jiné stopy po lidstvu z minulých období, jejichž uchování a studium umožňuje vysledovat vývoj historie lidstva a jeho vztah k přirozenému prostředí, o nichž jsou hlavními zdroji informací vykopávky nebo objevy a další metody výzkumu lidstva a které jsou situovány na jakémkoli místě, které spadá pod jurisdikci Stran. Podle odstavce 3 téhož článku se do archeologického dědictví zahrnují stavby, konstrukce, skupiny budov, zastavěná území, movité objekty, památky dalšího druhu a také jejich související prostředí nacházející se jak na souši, tak pod vodou. Podle článku 3 odst. 1 Úmluvy se Česká republika mj. zavázala za účelem zachování archeologického dědictví uplatňovat procedury k povolování vykopávek a dalších archeologických činností a k doзору nad nimi tak, aby se zabránilo jakýmkoli nezákonným vykopávkám nebo odstraňování součástí archeologického dědictví. Podle odst. 2 téhož článku Úmluvy se Česká republika zavázala též zajistit, aby vykopávky a další potencionálně destruktivní techniky byly prováděny pouze kvalifikovanými, zvláště oprávněnými osobami. Z výše uvedeného je tak zřejmé, že vykopávky jako velmi specifická a současně destruktivní forma provádění archeologického výzkumu, vyžadují výslovnou a pevně danou proceduru k získání oprávnění tyto vykopávky provádět.

Na tento závazek reagovala Česká republika tak, že dává oprávnění k provádění archeologických výzkumů přímo na základě zákona o státní památkové péči Archeologickému ústavu Akademie věd České republiky, Praha v.v.i. a Archeologickému ústavu Akademie věd České republiky, Brno v.v.i., jak to vyplývá z ustanovení 21 odst. 1 zákona o státní památkové péči. Ostatní tuzemské osoby mohou provádět archeologické výzkumy pouze na základě povolení Ministerstva kultury a následně uzavřené dohody s Akademií věd České republiky o rozsahu a podmínkách provádění archeologických výzkumů podle § 21 odst. 2 zákona o státní památkové péči. Po vstupu České republiky do Evropské unie byl okruh oprávněných subjektů rozšířen o státní příslušníky jiného členského státu Evropské unie, kteří splňují podmínky pro výkon této činnosti podle předpisů svého domovského státu a tuto skutečnost jsou schopni doložit, jak předpokládá zejména § 21a zákona o státní památkové péči ve spojení se zákonem o uznávání odborné kvalifikace. Jiné subjekty než výše uvedené, nejsou oprávněny archeologické výzkumy provádět.

Jednou ze základních vlastností archeologického dědictví je jeho neopakovatelnost. Již jednou zničená lokalita nikdy nepřinese zprávu, která v ní byla před jejím zničením obsažena. Nejde totiž jenom o fyzické zničení případných movitých nebo nemovitých archeologických nálezů, ale také o zničení vazeb mezi těmito nálezy navzájem a jejich vazby k okolí. Pouze takováto vazba může být vodítkem pro to, kdy, v jaké době a proč se daný nálezy používal, zdali nebyl následně používán k druhotnému účelu, který se lišil od původního účelu. Důvodem pro udělení speciálního oprávnění provádět archeologické výzkumy zejména destruktivní metodou, je tedy zánik archeologické situace, kterou již nelze obnovit.

Podle § 21 až § 21b památkového zákona klade právní úprava na osoby, které provádějí archeologické výzkumy, určité formální i věcné požadavky. Důvodem pro stanovení těchto požadavků je jak vnitrostátní, tak mezinárodní potřeba zajistit ochranu archeologického dědictví mimo jiné i tím, že provádění archeologických výzkumů může být svěřeno jen osobám, které mají nejen dostatečné přístrojové vybavení ale i vybavení odbornými znalostmi. Jak tuzemská, tak mezinárodní úprava požaduje, aby osoba, která provádí archeologické výzkumy, byla držitelem určitého povolení. Přitom touto osobou je subjekt, který nejen provádí

vlastní průzkumné práce, ale především vyhodnocuje výsledky těchto průzkumných prací z hlediska archeologického dědictví. Tedy osobou, která má být držitelem zmíněného povolení, má být osoba, která provádí průzkumné práce a následně tyto průzkumy z hlediska archeologického dědictví vyhodnocuje.

Identifikace movitých i nemovitých nálezů může být prováděna různými technikami. Podle způsobu provádění rozlišuje Úmluva archeologické výzkumy prováděné destruktivními technikami a archeologické výzkumy prováděné nedestruktivními technikami. Archeologický výzkum prováděný nedestruktivní metodou je např. archeologický výzkum prováděný leteckým snímkováním nebo pomocí geofyzikálních metod, tj. radiometrickými, magnetometrickými a podobnými metodami. Z uvedeného vyplývá, že průzkum území detektorem kovů za účelem lokalizace archeologických pozůstatků je nedestruktivní metodou výzkumu, a to výzkumu archeologického, neboť jeho cílem byla lokalizace archeologických pozůstatků.

Archeologický výzkum by měl probíhat ve dvou základních fázích, a to terénní a zpracovatelsko-vyhodnocovací. Terénní fáze zahrnuje zejména postupné rozebírání archeologických situací, vyjímání movitých archeologických nálezů ze situací, jejich uložení a evidenci. Z hlediska teoretického přístupu je třeba archeologický výzkum popsat jako proces vedený s cílem

- identifikovat soubory movitých a nemovitých archeologických nálezů, které jsou uloženy v zemi, popřípadě v zásypech kleneb, stropů či podlah stavebních objektů,
- dokumentovat prostorové rozložení těchto movitých či nemovitých nálezů a vazby a vztahy mezi nimi,
- provést interpretaci prozkoumaného komplexu primárních hmotných a nehmotných archeologických pramenů a na základě této interpretace rekonstruovat vývoj osídlení sledovaného prostoru.

Je jednoznačně prokázáno, že obviněný není oprávněnou organizací ve smyslu § 21 odst. 2 památkového zákona a ani není osobou oprávněnou k výzkumům podle § 21a odst. 2 památkového zákona. I přes tuto skutečnost byl uvedený den, tj. 20. 10. 2020 v okolí Stříbrného jezera v Opavě, a zde s detektorem kovů prováděl průzkum lokality a dělal malé výkopy. Detektor kovů byl zaznamenán jak policejní hlídkou (příložené fotografie v oznámení přestupku), tak svědkyní, a obviněný k němu uvedl následující: „*Detektor kovů nebyl můj. Byl zapůjčený na jeden den*“.

V daném případě obviněný zjevně prováděl činnost, která směřovala k cílenému vyhledávání kovových movitých archeologických nálezů (identifikace kovových předmětů na území archeologické lokality) a dále rozebírání archeologických situací s cílem vyjmout kovové movité archeologické nálezy. Z hlediska výše uvedeného základního popisu cílů i fází archeologického výzkumu šlo zjevně o činnost, kterou lze označit jako dílčí fáze archeologického výzkumu, tedy jako archeologický výzkum.

Správní orgán v rámci hodnocení všech podkladů došel k závěru, že v motivu činu obviněného jsou rozpory. Na místě samém, jak svědkyni, tak policejní hlídce uvedl, že je zde se svým synem a pro zábavu zde chodí s detektorem kovů a zkouší, co zde naleznou. Dále měl obviněný uvést, že nechápe, proč by to mělo být zakázané a když by našel něco cenného, tak by to odevzdal. Avšak ve svém vyjádření stanoviska k Oznámení o zahájení přestupkového řízení, stejně jako při výslechu obviněného správním orgánem již uvádí, že zde hledal ztracené klíče a rýč měl z toho důvodu, aby je mohl dostat z hlíny, pokud by byly zašlapané nebo uježděné. V případě motivu činu se tedy správní orgán přiklání spíše k prvnímu tvrzení obviněného, jako pravděpodobnějšímu. Dále, jak sám obviněný uvádí, věděl, že provádí něco nedovoleného, pokud prozkoumává terén s detektorem kovů, a to na cizím pozemku. K míře zavinění dle ust. § 15 přestupkového zákona, tedy správní orgán uvádí, že přestupek byl spáchán úmyslně.

Správní orgán posoudil rozsah a závažnost přestupku, jeho následky a rozsah způsobené škody ve vzájemných souvislostech a došel k následujícím závěrům:

Z výše uvedených skutečností lze jednání obviněného označit jako úmyslné, a to minimálně v období, kdy byl na nelegálnost svého postupu upozorněn oznamovatelkou, která na daném místě v postavení archeoložky, tedy osoby odborně fundované v daném oboru, prováděla oprávněný archeologický dozor v rámci probíhající stavební činnosti. I přes toto upozornění obviněný v provádění své činnosti pokračoval do doby příjezdu hlídky Policie ČR. Do úředního záznamu zástupcům Policie ČR uvedl, že je zde pro zábavu, že zde chodí s detektorem kovu a zkouší, co naleznou. Ačkoliv byl obviněný jak zástupci Policie ČR tak svědkyní vyrozuměn o tom, že provádí nelegální činnost, tak prostým kontrováním, že ve své činnosti nevidí nic nelegálního, nemohl obviněný své jednání legalizovat. V daném případě si obviněný musel být vědom skutečnosti, že archeologický výzkum může provádět pouze oprávněný subjekt, a že on sám nedisponuje žádným oprávněním k provádění archeologických výzkumů. I přes tuto znalost ve svém jednání pokračoval. Skutečnost úmyslného spáchání přestupku tedy představuje přitěžující okolnost.

Na druhou stranu obviněnému svědčí i okolnosti polehčující. Jako okolnosti polehčující zohlednil správní orgán prvního stupně jednak skutečnost, že se jedná o první porušení dané povinnosti obviněným projednávané před správním orgánem prvního stupně, jednak spolupráci obviněného se správním orgánem prvního stupně. Jako okolnosti polehčující rovněž zohlednil správní orgán prvního stupně skutečnost, že nebyl prokázán vznik škody na archeologickém dědictví v důsledku nelegálního postupu obviněného. Obviněný žádný konkrétní archeologický artefakt nenašel, avšak s ohledem na význam lokality, a veřejný zájem na ochraně archeologického dědictví, svým jednáním toto jednoznačně ohrozil v míře větší než nepatrné.

Při stanovení výše sankce pak také mimo jiné správní orgán prvního stupně přihlédl k tomu, jaké náklady si vyžádá opatřit si prostředky ke spáchání tohoto přestupku. Náklady na pořízení běžného detektoru kovů se pohybují v rozmezí 2.100,- Kč až zhruba 38.000,- Kč. Náklady na zapůjčení detektoru představuje částka v rozmezí od 91,- Kč do 400,- Kč za jeden den s povinností složit kauci v rozmezí od 3.000,- Kč do 10.000 Kč. Při tomto určení vycházel správní orgán z nabídkových cen zboží a služeb dvou velkých internetových obchodů s pomůckami pro detektoráře (www.lovecpokladu.cz a www.detektorykovu.cz).

V souladu s ustanovením § 35, § 48 odst. 1 písm. a) a § 49 odst. 1 zákona přestupkového zákona, lze za přestupek uložit jako správní trest mimo jiné i propadnutí věci nebo jiné hodnoty, která byla ke spáchání přestupku užitá nebo určena. Jestliže pachatel věc, která by mohla být prohlášena za propadlou, před uložením propadnutí věci zničí, poškodí, zcizí, zatají, učiní neupotřebitelnou nebo zužitkuje, nebo jestliže jinak propadnutí takové věci zmaří, může mu být uloženo propadnutí náhradní hodnoty až do výše, která odpovídá hodnotě takové věci.

Jelikož v řízení pod sp. KPP/4853/2021/Hel, obviněný z přestupku uvádí, že detektor kovů, který užil při páchání přestupku, už nemá, nikdy ho nevladl a osobu, od které si jej vypůjčil nechce do řízení zatahovat, a tato jeho tvrzení nelze ničím potvrdit, bylo přistoupeno ke zjištění průměrné pořizovací hodnoty vybavení detektoráře.

Dne 12. 10. 2021 byly v aktuálních cenících dvou velkých internetových obchodů, specializovaných právě na pomůcky pro detektoráře (www.lovecpokladu.cz (dále jen „LP“) a www.detektorykovu.cz (dále jen „DK“) vyhledány dostupné položky základního vybavení, a to konkrétně: lopatka, rýč, krumpáč, detektor, sluchátka

k detektoru. V jednotlivých položkách byl následně vypočítán aritmetický průměr a také medián, aby bylo vyloučeno ovlivnění extrémními hodnotami.

První posuzovaným předmětem byly lopatky. V e-shopu LP bylo v této kategorii nalezeno 17 položek, resp. 12 položek u DK. Jejich cena se pohybuje mezi 195 Kč a 685 Kč (LP), resp. 115 Kč a 450 Kč (DK). Průměrná cena lopatky tedy je 371,50 Kč (LP) resp. 246 Kč (DK), tedy 308,75 Kč z cen obou e-shopů. Přičemž medián k této položce je 350 Kč u zboží z www.lovecpokladu.cz a 240 Kč u zboží z www.detektorykovu.cz. (Celkový medián je 295 Kč.)

Dalším posuzovaným předmětem byly rýče. V e-shopu LP bylo v této kategorii nalezeno 18 položek, resp. 28 položek u DK. Jejich cena se pohybuje mezi 441 Kč a 1990 Kč (LP), resp. 290 Kč a 2 590 Kč (DK). Průměrná cena rýče tedy je 1 007 Kč (LP) resp. 1 108 Kč (DK), tedy 1057,50 Kč z cen obou e-shopů. Přičemž medián k této položce je 920 Kč u zboží z www.lovecpokladu.cz a 1 024,50 Kč u zboží z www.detektorykovu.cz. (Celkový medián je 972 Kč.)

Dalším posuzovaným předmětem byla sluchátka. V obou e-shopech bylo v této kategorii nalezeno 17 položek. Jejich cena se pohybuje mezi 531 Kč a 5 057 Kč (LP), resp. 290 Kč a 8 790 Kč (DK). Průměrná cena sluchátek tedy je 2 453 Kč (LP) resp. 2 798 Kč (DK), tedy 2 625,50 Kč z cen obou e-shopů. Přičemž medián k této položce je 3 193 Kč u zboží z www.lovecpokladu.cz a 2 590 Kč u zboží z www.detektorykovu.cz. (Celkový medián je 2 891,50 Kč.)

U položky krumpáčů byla v obou e-shopech nalezena pouze jedna položka s cenou 999 Kč (LP), resp. 360 Kč (DK). Průměrná cena je tedy 679,50 Kč.

U položky detektoru kovu je nutné rozlišit, zda se přístroj pouze vypůjčí nebo zda se pořídí nový výrobek. V případě vypůjčení přístroje je cena u LP stanovena na 91 Kč/den a vratné zálohy v hodnotě 3 až 5 tisíc korun. V e-shopu DK je cena stanovena v závislosti na přístroji a době výpůjčky mezi 179 Kč a 400 Kč za den a vratné zálohy v hodnotě 3 až 10 tisíc korun. Z nových přístrojů byly při posuzování ceny vyloučeny přístroje sloužící k hledání pod vodou a vysoce profesionální přístroje. Následně tedy bylo v e-shopu LP v této kategorii nalezeno 110 položek, resp. 68 položek u DK. Jejich cena se pohybuje mezi 2 290 Kč a 37 267 Kč (LP), resp. 2 010 Kč a 38 750 Kč (DK). Průměrná cena detektoru kovu tedy činí 14 326,75 Kč (LP) resp. 16 581 Kč (DK), tedy 15 454 Kč z cen obou e-shopů. Přičemž medián k této položce je 12 490 Kč u zboží z www.lovecpokladu.cz a 17 245 Kč u zboží z www.detektorykovu.cz. (Celkový medián je 14 867,50 Kč.)

Lze tedy konstatovat, že průměrná pořizovací cena základního vybavení pro detektoráře; tedy lopatky, rýče, krumpáče, sluchátek a detektoru činí 20 125,25 Kč (medián 19 705,50 Kč). Přičemž vybavení je samozřejmě možné pořídit i úplně nejlevnější v součtu za 3 065 Kč.

Souhrnně lze konstatovat, že správní orgán uložil pokutu, která se skládá z následujících položek: ve výši 5 000 Kč, zcela při dolní hranici zákonné sazby, za to, že obviněný učinil rozhodnutí, které následně fyzicky provedl spočívající v průzkumu výše uvedené lokality s detektorem kovu s cílem zkusit najít nespécifikovaný předmět ukrytý v zemi. Jelikož však sankce nemá mít účinek pouze represivní, ale i generálně preventivní, tedy s odrazujícím účinkem, byla pokuta navýšena o hodnotu, která odpovídá průměrné ceně pořízení základního vybavení pro činnost detektoráře, což je 20 000,- Kč. Obviněný totiž konstatoval, že detektor nevlastnil a měl jej pouze půjčený od známého, kterého odmítl identifikovat, a toto své konstatování ničím nepodložil a nelze jej tedy ani ověřit. Proto taktéž nelze určit, jakou hodnotu měl detektor, který byl použit ke spáchání výše

uvedeného přestupku. V dané věci dospěl správní orgán k závěru, že uložená sankce tento odrazující účinek splní.

Uložená pokuta není pokutou zjevně nepřiměřenou, její výše odpovídá danému porušení zákona i zákonnému rozpětí stanoveném v ust. § 39 odst. 5 písm. b) památkového zákona v rozmezí do 4 000 000 Kč. Pokuta byla uložena zcela při dolní hranici sazby. Z výše uvedené pokuty je zřejmé, že tato nemá likvidační charakter a ani sám obviněný námitku takového charakteru nevznesl.

Dle § 95 odst. 1 zákona o přestupcích správní orgán uloží obviněnému, který byl uznán vinným, povinnost nahradit náklady řízení paušální částkou. Pokud bylo rozhodnutí o přestupku zrušeno jiným orgánem veřejné moci a tato skutečnost má za následek nesplnění podmínek pro uložení náhrady nákladů řízení, správní orgán nahrazené náklady vrátí.

Dle § 6 odst. 1 vyhl. č. 520/2005 Sb., o rozsahu hotových výdajů a ušlého výdělku, které správní orgán hradí jiným osobám, a o výši paušální částky nákladů řízení, paušální částka nákladů správního řízení, které účastník vyvolal porušením své právní povinnosti, činí 1 000 Kč.

Správní orgán tedy v souladu s ust. § 95 odst. 1 zákona o přestupcích uložil dále obviněnému povinnost nahradit náklady řízení paušální částkou ve výši 1 000 Kč.

Závěrem je nutno konstatovat, že je prokázáno že obviněný, ač věděl, že to není dovoleno prováděl v okolí významné archeologické lokality Stříbrného jezera průzkum pomocí detektoru kovů. Své činnosti nezanechal ani po upozornění přítomné archeoložky a na místo byla přivolána hlídka policie České republiky. A proto bylo rozhodnuto tak, jak je uvedeno ve výroky.

Poučení

Proti tomuto rozhodnutí se lze odvolat do 15 dnů ode dne jeho doručení k Ministerstvu kultury, podáním učiněným na krajském úřadě, odboru kultury a památkové péče.

Lhůta pro podání odvolání se počítá ode dne následujícího po doručení písemného vyhotovení rozhodnutí, nejpozději však po uplynutí desátého dne ode dne, kdy bylo nedoručené a uložené rozhodnutí připraveno k vyzvednutí.

Ing. Karin Veselá
vedoucí odboru kultury a památkové péče

